

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Megjelenik a szorgalmi időben minden szombaton.	Szerkesztő és laptulajdonos: Dr. KOMLÓSSY FERENCZ.	Hirdetéseket felvesz Magyarország részére a kiadóhivatal. — Ausztria és külföld részére kizárólag Friedl Hubert (Bécs, Matzleindorferstr. 7.)
Előfizetési ár: Egész évre 4 frt Fél évre .. 2 frt	Főmunkatárs: Zelliger Vilmos.	Egy 4 hasábos petítor 5 kr. Pályázatok sora 10 kr. — Bélyeg 30 kr.
Negyed évre 1 frt Egyes szám 10 kr.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Ersek-utoza 2. sz.	

Tizedik évfolyam.

— Előfizetési felhívás. —

Olyan napokban, mikor az országgyűlésen a pártok versengenek egymással, hogy melyik bizonyítja magát jobban a tanügy barátjának, mikor a magyar hon első írói és költői büszkének vallják magukat, hogy a tanítókkal kezét foghatnak, mikor megyék és városok versenyezve sietnek iskolákat emelni, mikor minden ember paedagogus akar lenni: ilyen napokban fölösleges a paedagogia fontosságáról beszélni. Sokáig, nagyon sokáig tartott a tespedés korszaka, mikor a tanügy fontosságát csak a paedagogiai lapok hirdették — ha volt kinek.

Kilencz éve hirdeti már a „Népnevelő“ is a paedagogia vezéreszméit. Kilencz éve szolgálja a tanítók érdekeit függetlenül, önzetlenül. S mondhatjuk, hogy nem hiába szolgálja. Megmutatja ezt a tizedik jubiláris esztendő. Eddig az ébresztés keserves munkája volt a tanügyi lapok s első sorban a kath. tanügyi lapok szomorú feladata, most már csak az ébrentartás. A buzdítás, a lelkesítés, a tanácsadás. A kath. tanügyi sajtó, s bátran mondhatjuk, a „Népnevelő“ is megfelelt eddig feladatának. S ez bizalmat önthet a kath. tanítói karba arra nézve is, hogy akinek a legnehezebb, a felébresztés munkája sikerült, az meg fog felelni a további várakozásoknak is.

Mi ismerjük a kath. tanügyi sajtó feladatát. De ismerik-e azok is feladatukat, kiket a sajtó hivatva van összetartani? Nincs okunk azt mondani, hogy nem. Kilenczedik évi tapasztalatunk vigasztalóan felel meg erre, ha az előző évek mást mutatnának is.

A sajtó szükségességét nem fejtegetjük. Különösen nem akkor, mikor Magyarország kath. tanítói országos, nagyszabásu tanítói nagygyűlésre készülnek. Csak azt említjük fel, hogy ha a közönségnek választania kell a sajtó termékei között, a lapok között, jól teszi, ha azt választja, amely legtöbbet szolgál érdekeinek. Amely nemcsak sopánkodó cikkezzel, hanem tettekkel is megoldja feladatát.

A „Népnevelő“ az 1891-ik évvel tizedik évfolyamába lép. Rovatait ismeri a tanítóvilág. *Cikkeiben* a tanügyi politikával foglalkozik, hangoztatja a tanítók jogos és méltányos érdekeit, megvilágítja a paedagogia fontos kérdéseit, olykor a gyakorlati tanítást is bemutatja. *Tárczái* is a tanügyet szolgálják s amellet üde hangjuk, friss szellemük által kellemes szórakozást nyújtanak. *Irodalom* cz. rovatában igazságos kritikát gyakorol a tanügyi sajtó legújabb termékei fölött; a *Vegyesekben* és a *Tanügyi tájékoztatóban* pedig minden a tanítókat érintő mozzanatról értesít. — A „Népnevelő“ előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt, vagy megfelelő számú sacrum (14—13). **A ft. plebános és káplán urak becses figyelmébe ajánljuk az előfizetés eme módját, melylyel tanítóik számára is járathatják lapunkat.**

Reméljük, hogy eddigi t. előfizetőink megmaradnak és lapunkat másoknak is ajánlani kegyesek lesznek.

Ezen remény által biztatva lépünk a X. évfolyamba, amelyre ezennel előfizetést nyitunk.

A „Népnevelő“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

E v v é g é n.

A hanyatló év utolsó órái rendszeresen alkalmul szoktak szolgálni arra, hogy egy pillantást vessünk még a lefolyt esztendőre, annak örömeire és fájdalmaira, az eredményekre, melyeket elértünk, a mulasztásokra, melyeket betölteni képesek nem valánk, a reményekre, melyeket beváltott és melyeket a jövőre nézve is csak reményeknek hagyott. Alkalmas időpont is ez az elmélkedésre, alkalmasabb az év bármelyik napjánál. Hisz mint egy határhely az a múlt és jelen között, a mi már elrepült s a mi még következni fog. A múlt tele tanulmányokkal, bő tapasztalással, melyből okulhatunk és tanulhatunk sokat, a jövő pedig édes reményekkel, esábitó tündérképekkel mosolyog felénk.

A tanító is jól fogja tenni tehát, ha megállapodik a letűnni készülő év frissírhanájánál, ha egy pillantást vett magára, egy pillantást vet maga köré. leszámol még egyszer azzal, a mi elmúlt, s az isteni gondviselésbe vetett reménnyel várja azt, a mi következni fog. De jól teszi ezt különösen most, ennek az esztendőnek a végén, mely annyi tanúsággal szolgál, annyi sok biztató reménnyel tölti el szívét minden tanítónak, és különösen minden katolikus tanítónak.

Hiszen alig volt esztendő, mely annyira mozgalmas, oly eseményteli lett volna a népnevelés terhes mezején fáradozó néptanítókra, mint épen a mostani. Nem szólunk az egyetemes tanítógyűlésről, mely hű tükre volt a tanítók értelmiségének, komoly érettségének épen úgy, mint a társadalom érzékének és pártfogásának a tanügy napszámosai iránt. Ennek eredményei még csak a messze jövőben fognak megvalósulhatni, és így annak határait is csak majd azután ítélni lehetünk meg. De igenis szólhatunk már ama törekvésekről, amaz előmunkálatokról, melyek a közoktatásügyi kormány ke-

belében történnek a tanítók anyagi helyzetének javítására, a tanítói nyugdíjtörvény revíziója tárgyában. Nagy szó, nagy dolog ez nemcsak magukra a néptanítókra, hanem általában népnevelésünk egész fejlődésére nézve is. Mert hát hiába, de úgy van, hogy akármit beszélünk is a tanítók lelkesedéséről, a tanítói hivatás szeretetéről, a nemzet önzetlen napszámosairól, míg a tanítók anyagi helyzetén segítsé nem lesz, míg a tanítók nem részesülnek a működésük fontosságának megfelelő anyagi ellátásban, míg a néptanítónak azon kincsekért, melyeket ő a nép fiai között szétszór, csak a könyörületesség morzsalékai jutnak, addig népnevelésünk sem fog a fejlődés, a haladás ama fokára felemelkedni, hová már eddigelé is jutnia kellett volna. Aki tehát ennek a kérdésnek megoldásán fáradozik, ahoz csak egy lépéssel is közelebb vezet, az magának a népnevelés ügyének közvetlenül is nagy szolgálatokat teljesít.

Ebben a tekintetben tehát a magyar néptanítók édes megnyugvással tekinthetnek vissza a lefolyt esztendőre és édes reményekkel nézhetnek a jövő elébe. A mit az egyik év elkezdett, folytatni fogja a másik is. A remények kezdenek megvalósulni, az álmok beteljesedni, s lépésről-lépésre közelebb jutunk majd a perezhez, midőn hazai néptanítóinknak fáradozásai és nemes munkálkodásaikért biztos anyagi egzisztenciát adhatunk eszébe, midőn az, ki a tanítói pályára lép, nem lesz kénytelen előre is lemondani a rendezett élet örömeiről, kisebb kényelmeiről, a szellemi élvezetekről, midőn nem lesz kénytelen folyton aggódni családjának, apró gyermekeinek jövő sorsáról, sokszor nagyon is kínos, nagyon is fájó szenvedéseiről.

A kath. néptanítók szívét pedig nagy örömmel, forró lelkesedéssel töltheti el az a megindult mozgalom, mely a lefolyt év történetének mindig

TÁRCZA.

A tündérhárfa.

Van egy nagy nap minden esztendőben, mikor a munkás félreteszi a szerszámait, megállnak a zakatoló gépek, csukva vannak a hivatalok, s mindmindez azért, mert az egyszerű munkás keblében, úgy mint az aranyos dolmány alatt egy különös vidám érzés esendül meg a szíven: a szent béke, a családi örömök, a csendes vígság üde hangja. Szent karácsony napja ez a nagy nap.

Egész éven át komor gondolatokba van merülve a szegény kézműves, aktái mellett robotol a hivatalnok, hivatása betöltésében küzd a tanító. De mikor eljön az a nap, melyen az Ige testté lőn, mintha közös varázsütés érte volna a földet, egy tündérhárfa pengése felebresztette volna az eszményit az emberekből — általános öröm, béke, vígság tölti be az egész földkerekséget.

Olyan a föld, mint egy elátkozott kastély, melyben lánczaikat csörgetik az elítéltek, bús-

komorságba merülve tépelődnek az odahurczolt elátkozottak mindaddig, míg a tündérhárfa megcsendülése fel nem oldja valamennyit az átok alól. A gondok, az élet súlyos gondjai alatt nyögünk valamennyien, s lesve-lessük, várva-várjuk azt a bűbajos hangot, amelynek szava, habár csak percze is, kiszabadított a nyomasztó sorból. Ez a tündérhárfa minekünk az angyal hangja: Krisztus Jézus született!

Mily átalakító hatást tett az egész világra e néhány szó! Ellenség elfelejté haragját, szomorú elhagyta bánatát, árvának megszűnt a siralma, betegnek könnyebb lett fájdalma.

Még ma a tündérhárfa pengésének hatása alatt vagyunk. Fülünkbe zúg még az ének: Pásztorok, pásztorok örvendezve . . . még halljuk a vidám gyermekkaczagást a csillogó fa alatt, szívkünkben még a szent karácsony békéje.

Miért ne maradhatna ez mindig úgy? *Miért ne honolhatna közöttünk állandóan ez az öröm?* Mikor az emberek szívét elfoglalja az eszményi, a magasztos, akkor egész valója megváltozik. Más lesz gondolkozásmódja, más hangulata, mások

kimagasló pontja marad, mely a *katholikus tanítók egyesülésének, a kath. tanítók nagygyűlésének érdekében indult meg*. Több évtized betöltetlen vágyának, epedő sóvárgásának beteljesülése, lelkes férfiak ajkain hasztalan elhangzott igék megteljesülése leszen az. Megtagadása az »oldott kéve« panaszának, bebizonyítása a kath. tanítók összetartozásának, fényes tanujele a kath. tanítók pedagógiai képzettségének, ügybuzgóságának és hivatás szeretetének. Nagyfotosságú dolog, kiszámíthatatlan eredményű, ha meg fog történni, ha létre fog jönni, egy új korszakot, egy forduló pontot fog jelenteni kath. nevelésügyünk történetében.

És mi bízunk az isteni gondviselésben, annak hatalmában és segítségében, hogy az ő nevében megkezdett dolgot meg is fogja segíteni, diadalra is fogja juttatni. Bízunk, mert láttuk és látjuk a kath. tanítók lelkesülését az észme érdekében, éreztük ennek melegét, hallottuk a szívek dobbanását, láttuk a szemekben felcsillanó fényt és sugarat.

Hazánk kath. néptanítói tehát, a legszebb és legjobb reményekkel tekinthetnek a közeledő új esztendő felé. Egy szép és vigasztaló jövőt mutat az feléjük, ha annak megszerzésén ők is közre munkálni fognak. Mert, hogy elérjük azt, mit elérni kívánunk, hogy beeljesüljön az, miről álmodozunk, oda munkára, kitartó munkára leszen szükségünk. Ha a lelkesülés nem fog kialudni szíveinkben, ha mindnyájan teszünk annyit, a mennyit tennünk kell, ha mindnyájan egyforma részt veszünk a megindult küzdelemben, akkor be fog teljesülni az, mint mindnyájunknak szívből kívánunk:

A boldog új esztendő!

Dr. Gyürky Ödön.

érzései; még pedig jobbak, mint különben. Olyankor mindenki komolyabban, magasztosabban fogja fel életcélját, később a jóra, engedékenyebb mások gyengéi irányában. Bizonyítja ezt a karácsony, bizonyítja az a csendes boldogság és nyugalom, mely eme szent napok hatása alatt a szívekbe lopózik. Miért ne törekednénk tehát arra, hogy ez a kedves hangulat megmaradjon bennünk? Miért ne törekednénk arra különösen mi tanítók?

Mindenkinek szüksége van arra, hogy emelkedett felfogása legyen az életről; de különösen a tanítónak.

Komoly, magasztos gondolkodás, készség a jóra, engedékeny és békülékeny szellem kiváló erényei a tanítónak. S ezeket a kiváló erényeket hozta létre, táplálta a karácsony, a karácsonyi hangulat, az isteni Megváltó születésének ünnepe.

Órizzük ezt a kinséket, tartsuk meg ezt a szellemet, kartársaim, hogy egész életünkre magunkévá tegyük eme kiváló erényeket. Vagyis egész életünkön uralkodjék az a keresztény katolikus szellem, mely eddig talán aludt bennünk,

A táncmulatság

és ezen kívül meg mi veszélyezteti az iskolás gyermekek erkölcsösségét (különös tekintettel a helyi viszonyokra)?

Ezen okok és alkalmakkal szemben mi a kath. népnevelő teendője?

„Jól nevelt gyermekek születnének,
Ha neveltek volnának maguk a — vének.“

(Vége.)

De én fentebb azt mondtam, hogy az iskolának minden tárgya alkalmas erre a célra. Igen is alkalmas. A természetrajzban állatokról, növényekről és ásványokról van szó. Az állatok és növényekben nyújt Isten az embernek táplálékot és ruházatot, az ásványokból készítjük eszközeinket. A természetben az Istennek csodálatos teremtő ereje nyilatkozik meg; a történelem nem egyéb, mint a népek sorsának, jó, vagy rossz tetemeinek megörökítése. Szt. István legyőzi Kupát, a ker. hit ellenségét; ő maga is tanít, alamizsnát oszt, látogatja a betegeket, de az orgyilkosnak kezéből kiesik a fegyver, midőn a szt. királyt megakarja ölni, így jutalmazza meg Isten a jámborságot. Szt. László, midőn hazájának ellenségét legyőzi, azok pénzt szórnak, ő imádkozik és a pénz kővé változik, hogy serege ott hagyja, így szabaddítja meg hazáját ellenétől. Mäskor ismét imádságára forrást nyit Isten a sziklából, hogy majd szomjan haló serege ihassék. Kapisztrán János, Hunyady János gyűlevész fegyelmезellen néppel egy számra sokkal nagyobb s rendes hadsereget tönkre tesznek szt. k reszttel a kézben, Jézus és Mária nevével ajkukon. De viszont ott látjuk a szerencsétlen várnai ütközetet, melynek esküszegés az oka. A vereségben az Isten büntetését látni. Ott van az esküszegő V. László sorsa, ki ünnepélyes, az evangéliumra tett és megszegett esküjének év-

de melyet a karácsony tündérhárfájának hangja életre keltett.

Mert a sz. karácsony ünnepe tulajdonképen úgyis a katolikus tanítók diadala. Ez a szép ünnep ugyanis beigazolja, hogy mégis és mennyire szükségét érzi a világ annak a szellemnek, melyet a kath. tanítók szerény munkálkodásukkal ültetnek, ápolnak, nevelnek. Annál inkább azon kell tehát lennünk, hogy első sorban mi tanítók ezen szellemben éljünk és működjünk, azután, hogy a gondjainkra bizott kisdedekbe is belecsepegtessük azt a tant, azt a lelki békét és örömet, melyet Krisztus szelleme ad.

Ennek a nyugodt, csendes kedélynek a nevelése pedig tőlünk függ. Aki szereti hivatását, aki szereti a gyermekeket, az meg fogja találni a módot is, melylyel a még romlatlan gyermeki lelkekre hathat. Pengessük mi is a tündérhárfát, melynek hangja a mi szíveinket rég elbájolta: a gyermekekre még nagyobb és maradandóbb benyomást fog az tenni.

Támor.

fordulóján rettenetes kinok közt hal meg. A mohácsi és a Sajó melletti vést pártoskodás és viszály idézi elő stb. stb.

Mindezek oly dolgok, melyekben mindenütt az Isten ujját láthatjuk, amint jutalmaz és büntet. Erre figyelmessé kell tenni a gyermeket, hogy ezen okuljon, ebből erkölcsi tanulságot vonhasson le magának.

És más nem alkalmas a lélek, a szív képzésre? Oh igen, még sok más. Minden közmondás, minden erkölcsi mondás, minden, de minden alkalmas, csak kellően, bizonyos irányban kell azt magyarázni. Az irány pedig adva van: a vallásos, erkölcsös irány.

A hittan és bibliáról nem is szóltam, mert ennek céljáról kétség nem lehet, ez kincses bányá, melyben a kincset, keresés nélkül is megtalálhatjuk, ha akarjuk. Természetesen én is ezt tartom az első és legfőbbnek, ebben azonban oly messze mehettek volna, hogy túlleptem volna a kitűzött cél határát.

Ennyit a közvetlen vallásos nevelésről, most pedig menjünk egy kissé tovább, mit tehet a tanító, hogy célját minél biztosabban elérje?

Hogy egyik főkövetke a jó iskolának a tisztaság, rend, fegyelmeztség és más ily »fegyelem«-hez tartozó dolgok, azt mondanom sem kell. De ne elégedjék meg ezzel a tanító, hanem iparkodjék ezt annyira bele ojtani a gyermekbe, hogy az ne csak az iskolában, hanem bárhol legyen is, erről meg ne feledkezzék. Buzdítsa, biztassa őket, nézzen utánuk a hol teheti. Ügyeljen fel a templomban, vigye ki azt, hogy ne csak kényszerből, hanem benső meggyőződésből viseljék magukat ott ájtatosan. Nézzen utánok az utcán, hogyan mennek haza, a rendetleneket intse meg, fenytse meg. Ezek azonban oly dolgok, melyek a »fegyelem tartás« eszközjeiben mind benn foglaltatnak, ezt minden tanító tanulta a képezésben, hanem hát azért van olyan község, a hol nem teszik ezt meg, pl. a gyermekek felügyelet nélkül vannak a templomban. De láthatók is ám ott szép dolgok!!

Fejlesztani kell a gyermekben a munkásságot. Ez fontos! Míg a gyermek valami haszonnal foglalkozik, addig nem ér rá, addig nem gondol rosszat cselekedni. S ez igen sok rossztól óvhatja meg őt. Pedig erre is mennyiféle alkalom kínálkozik.

Az első természetesen az iskolai feladatok elvégzése, ezt a gyermek eszéhez mérten adjuk s gondunk legyen rá, hogy azt el is végezze. E célból lépünk érintkezésbe a szülőkkel s iparkodjunk rávenni őket, hogy gyermekeiket a föl adott lezckéből hallgassák ki. Azt mondja Clericus (A kath. gyermeknevelés tizparancsolatában): »Az iskolában úgy szólván csak nagyjából történik, amit otthon részletesebben kell megtenni; a tanító mintegy fejt a köveket, a pap kifaragja, a szülőknek kell azt kicsiszolniok. Okos és vallásos szülők értenek is hozzá«. Ez igen szép lenne, ha megtennék, de mi megelégszünk azzal is, ha csak lezckéből kikérdezik a gyermekeket. Ennek is örülni fogunk.

Tanítsuk meg őket fát nemesíteni. Mily nagy örömet okoz ez nekik, ha munkájoknak eredményét látják! Egy megilledt fácska, melyet ő nemesített, büszkességgel tölti el keblét, örömmel beszél társainak, meg a nagyoknak; hátha azok is kedvet kapnak rá!

A méhes körül (ha van) vegyük igénybe munkásságukat, itt is sokat tanulhatnak a szorgalmas méhecskéktől, s hasznuk is lesz belőle, mert idővel majd saját méhest is állíthatnak, s mily jó lesz akkor, ha értenek hozzá!

A selyemhernyóval is hadd dolgozzanak, ez is hasznos foglalkozás. Többet ér, mintha mada-rászni menne. Ha nem is értékesítheti, legalább foglalkoztatja őt, elvonja a rossztól.

A kertben is segítségünkre lehet. Itt is sokat tanulhat.

Kosár-fonás, kas-fonás, mindez falura való foglalkozás. Ezekre biztassuk őket, adjunk nekik tanácsot, mutassunk nekik jó példát. Hozzuk be a munkásságot falunkba s ezzel nemcsak anyagilag, hanem erkölcsileg is igen sokat tettünk népünknek. Mert nem is képzelhetem, hogy szorgalmas munkás emberek rosszak legyenek. (Ha így tanították őket a munkára).

Játszani is kell a gyermeknek. Ne is akadályozzuk meg ebben a mértéken belül. Tudjuk azonban jól, hogy amit a gyermek maga talál ki, az ritkán szokott jó lenni. Semmit sem veszítünk tekintélyünkben, ha mi tanítjuk meg őket játékokra. Ezzel csak magunkhoz fűzzük őket még inkább, ha látják, hogy kedvteléseiket is megtesszük. Csak tornázzanak, lapdázzanak, legyünk, ha tehetjük, mi is ott (az előbbinél mindig.) Vezessük ki őket a rétre, beszéljünk a virágokról, növényekről. Mily szépek, mily csodálatosak, milyen apró magból lettek ily nagygyá, és mindezt a jó Isten teremtette így.

Ha van oly hely, hol veszély nélkül fürödhetnek, ezt is engedjük meg nekik, csak módjával, s arra fordítsunk gondot, hogy fiuk, leányok külön-külön.

Ime nézeteim a regeneráció, a vallás-erkölcsi nevelésről. Megkísérlettem erőmhöz képest a kifelé vezető utat megjelteni. Lehet, hogy némely dologban tévedtem, nem is akarom senkire rá erőszakolni, hogy elhiggye, álljanak ezek itt, mint szerény véleményem nyilvánulásai.

Én meg vagyok róla győződve, hogy ha egy ily vallásos, erkölcsös és munkás szellemben nevelt ifjúság kerül ki kezeink alól, a kívánt eredményt elérhetjük, ha nem is mindjárt, de soká nem késztik.

A többiben pedig, kérjük a Jó Istent, segítse munkánkat, mert különben: »Hasztalan az ember iparkodása, ha nem járul hozzá Isten áldása.« Reméljük a legjobbat: én erősen hiszem, hogyha hazánkban minden tanító, népnevelő megteszi kötelességét lelkiismeretesen, a gondjára bízott gyermekeket vallásosságban, Istenfélelemben s jámborságban és munkásságban neveli, kiderül még édes hazánk felett az ég, melyet most az erköletelenség felhője fed. Előre tehát, Isten nevében!

Az egész értekezés alatt papokról még csak nem is szólottam. Megvallom, én biz' ezt készakarva tettem. Tettem pedig azért 1-ször mert szükségtelennek tartottam felemlíteni, hogy milyen viszony legyen a nép tanítója és a nép lelki atya közt. De magától értetődik. E kettőt elválasztani nem lehet. E két tényező összhangzatos működése nélkül eredmény nem is képzelhető. Nem hiszem, hogy van oly népnevelő, ki ne tudná, mivel tartozik plebánosának és általánosságban a papságnak, ki neki épúgy lelki atya, mint a népnek. De tettem 2-szor főképp azért, mert meg vagyok arról győződve, hogy legerősebb támaszaink, vezéreink ők lesznek, tudva azt, hogy népünk lelki üdvét, jólétét leginkább szívükön viselik. Hazánk papsága e tekintetben buzdításra nem szorul. Ők kezdték nálunk a tanítást, ők alapították legtöbb s legjobb iskoláinkat, kezdve őseink bejövételétől, a mai napig. Az Egyház gyermekeiről sohasem feledkezett meg, nem feledkezik meg most sem. Im egy fényes példa legkegyelmesebb főpásztorunk Ó Eminenciája Simor János esztergomi Érsek és hercegprimás, ki milliókat áldozott népnevelési czélokra, milliókat templomokra, s más népboldogító intézményekre. Mig ilyen pásztorok őrködnek fölöttünk, addig nem szabad reményünket vesztelnünk, de sőt erősítsen, buzdítson bennünket is. Őt dicséri külömben jelen pályamunkánk is, mely az Ó nagylelkűségéből és több egyházi férfiú áldozatkész hozzájárulásából tüzetett ki.

S épen ezért azt hiszem legszebben azzal fejezhetem be értekezésemet, ha ama hő óhajtasomnak adok kifejezést: hogy a jó Isten szeretett Főpásztorunkat Ó eminenciáját Simor János hercegprimást az emberi kor legvégső határáig éltesse!

Sándor Péter.

Árnyképek a galicziai iskolákból.

Lajthán túli kedves életpárunk katolikusai hitvallásos iskolát követelnek mostanában, a mi persze nem kellemesen hat a liberális halló szervekre. Tiltakoznak is e követelés ellen a liberális tanító-egyesületek. Pedig az uraknak jobb lett volna hallgatniok, legalább nem kényszerítették volna a katolikusokat, hogy működésüket a nyilvánosság terén is szóvá tegyék. E tiltakozások azonban felhívták a katolikus kritikát s ennek eredményeként sok szomorú dolgot olvashatni az ausztriai kath. lapokban, melyek napnál világosabban bizonyítják, hogy a liberális rendszer befolyása alatt mennyire súlyos az iskolák élete. Az alábbi árnyképeket a »Volksblatt für Stadt und Land« cz. lapból vesszük.

Krakóban van állami tanítónőképző s ennek valami S. betűvel kezdődő névre hallgató úri ember volt az igazgatója. A tartományi iskolatanács bizonyára kiváló férfúnak tarthatta, ha a felserdült leányoknak paedagogiai kiképzését épen ő reá bizta. De ugyancsak nagyot nézhettek ez iskolatanácsnak tisztos tagjai, midőn egy szép napon névtelen feljelentés érkezett a nevezett

igazgató úr ellen, nem kevesebbet mondván a feljelentés, csak annyit, hogy az igazgató úr ő ki-gyelme erkölcstelenül viselkedik a tanuló leányok jelenlétében. Lett persze nagyképűsködő vizsgálat a dologból s a kiküldött komisszárius tényleg igaznak találta a vádat. És a bűnössel mi történt? Talán hívősre került, hogy ideje legyen a tanító-nők paedagogiai kiképzéséről elmélkedetni? De-hogy is. Áthelyezték Tarnovba egy osztatlan fiú-iskolához.

A folyó évben azonban ismét szerepelt ez úri ember. Tarnovban ugyanis felnőtt leányoknak szóló előadások rendeltettek tartatni s tartásukra lehetett volna-e alkalmasabb valaki S. úrnál? A tényleges megbízatás legalább ezt látszott mondani s a »híres« paedagogus nem volt rest tudományának terjesztésében Folytak az előadások, miglen valami »sötétencz« gymnáziumi tanár bele nem kötött az előadó úrba. De mi oka lehetett ez utóbbinak az elégedetlenségre? Az ok leányának írott füzeté vala; lévén az telisteli oly dolgok leírásával, melyeket annak sejtteni sem lett volna szabad. Ezeket pediglen maga az előadó úr dik-tálta az iskolában s azért ismételve lón a tartományi iskolatanács előtt bevádolva. A vád igaz-ságát az összes hallgatók egyforma tartalmu füzetéi igazolták.

Az egészben az a legszomorúbb, hogy az iskolatanács csak az említett előadások további tartásától tiltotta el a jó madarat, szabad kezét hagyván neki ilyenképen elveinek más úton való terjesztésére.

Ha a tartományi legfőbb iskolai hatóság így jár el: mennyi bűz lehet akkor Dániában?

De menjünk még egy faluba. Kolbuszova város közvetlen közelében van a »Kolbuszova dolna« nevű falu s ennek egy tanítója, bizonyos Svistara másfél éven át tanította erkölcstelenségre leányövendékeit. Két anya végtére rájött az undokságra s az ipsét bepanaszolták. A csend-örség el is fogta, de ő előre elkészített arzéniku-mot vett be s útközben kiadta lelkét. Ez esetben is sajátságos világításban tünt fel az iskolai tanács, de még a kimultnak kollegái is. Az előbbi másfél évig nem vett tudomást a dologról: ez utóbbiak pedig, a helyett, hogy kollegájuk élete felett megbotránkozásuknak adtak volna kifejezést, inkább a plebános ellen fordultak, a gyónási titok elárulásával rágalmazván őt: s pizkolódásaik-ban annyira mentek, hogy a meghurezott pap át-helyezését kérte egyházi hatóságától, a mi azonban el nem fogadtatott.

Józan eszű ember az egyesnek vétkeiért nem vádolhatja a testületet; de ha a testület azon-képen jár el, mint az említett s ha az iskolai tanács a divatos tussapatust használja: akkor lehetetlen pálczát nem törni Ausztria liberális iskolái felett. Mind hiába!

Vallás nélkül nincsen erkölcs.

Czeizel György.

Irodalom és művészet.

— **Dízművek.** *Lauffer* Vilmos f. öv. könyvkiadó (Ujvilág-u. 14.) újabban még három pompás kiállítású dízművet bocsátott közre: *Fehér Virágok*. Fiatal leányoknak való költemények. Úgyesen kiválogatták *Koroda Pál* és *Baló Tasziló*. Ára?

— *Gyémántvölgy*. Elbeszélés a serdültebb ifjúság számára. Irta *Barfus E.* Négy színnyomatu képpel. Ára zöld vászonkötésben 2 frt. — *Gyermek öröme*. Elbeszélésnk kis leányok számára. Irta *Beutner Renata*, fordította *Győry Ilona*. Öt színnyomatu képpel. Ára vörös vászonkötésben 2 frt. — Ujévi ajándéku kiválóan alkalmas ifjúsági iratok.

— A „**Marci és Miska**“ című remek gyermekkönyv már szétment az eddig érkezett megrendelőkhöz és bizonyára mindenütt nagyon szives fogadtatásra fog találni a gyermekek- és felnőtteknél egyaránt. A »**Marci és Miska**«-nál alkalmasabb karácsonyi-, ujévi- és alkalmi ajándékot alig találhatni és épen azért jó lelkismerettel ajánlhatjuk azt t. olvasóink figyelmébe. A megrendelés egyszerű levelező lapon is eszközölhető és vagy a kiadóhoz *Cziklay Lajos*, (IV. só-utca 18.) vagy a »**Hunyadi Mátyás**« intézethez küldendő. Ára 1 frt 80 kr. bérmentett beküldéssel.

Ifjúság Öröme. Mulattató és tanulságos ifjúsági olvasmányok. IV. kötet. Szt. István társ. kiadása. — Nagyon alkalmas ajándékkönyvnek. Ára egyszerű kötésben 80 kr., díszesebben. 1 frt 20 kr.

— **Előfizetési felhívás a „Religió“-ra.** Az ötvenedik évfolyamba lépés közelgő pillanata gondolom elég nagy ok arra, hogy az előfizetésre szólító felhívást igen rövidre nyujtsuk, kérve díszes olvasó közönségünk m. t. tagjait, hogy az előfizetést megújítani s Magyarország vallásosságának katolikus közlönyét, — mely már csakugyan félszázad óta szolgál Magyarországon katolikusnak és nem katolikusnak egyaránt iránytűül az ember- és hönboldogításnak Istenhez vezető, de persze hogy verejtékkel áztatott utján, — paptársaik, kivált pedig hazánk és nemzetünk világi értelmiségének körében okveilenül terjeszteni sziveskedjenek, mert, ha a jelek az égen nem esznek — nagy, talán óriás vallásügyi küzdelmek előtt állunk a melyeknek hevében bizony-bizony jó lesz a mi hívünk értelmiségének a **Religió** esendes, békés, tudományos szellemű modorában nyujtott felvilágosítás, megnyugtató és — irányítás. — Előfizetési árak. Félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. Pál-utca 2. sz. — Budapest 1890. december. — *Dr. Breznay Béla*, szerkesztő.

— A **Landbotét**, ez egyetlen német nyelven megjelenő kath. néplapot ajánljuk a németajku vidékeken való terjesztésre. A **Landbote** *Blaskovich* Ferencz theol. tanár, káplalani jegyző szerkesztésében Temesvárott jelenik meg s méltán sorozható az egri **Népujság** és a kalocsai **Néplap** mellé. Előfizetési ára egy évre 2 frt, félévre 1 frt.

„**Órangyal**“ című képes gyermeklapocska, melyet Győrött *Veninger Ernő* tanítóképzédei igazgató szerkeszt és az ujévben VI-ik évfolyamába

lép. — A hozzánk beküldött és öt csinos képpel díszített első szám változatos tartalma arról győz meg bennünket hogy az »**Órangyal**« a gyermekek valódi tanítója és vezére. Ajánljuk kath. szülők figyelmébe. Csekély ára egész évre 80 kr., félévre 40 kr., mely *Veninger Ernő* képzédei igazgatóhoz Győrre küldendő.

— A „**Népujság**“ a jövő 1891. évben a XXII-ik évfolyamába lép. Legrégibb katolikus szellemű politikai néplapunk. Politikája mérsékelt és magyar. Megjelenik Egerben minden csütörtökön. Szerkeszti: *Luga László*. — Előfizetési ára egész évre csak 2 frt, félévre 1 frt. Terjesztés végett ajánljuk a t. lelkészkedő papság és a magyar k. nép barátainak szives figyelmébe.

— **Alkalmas ujévi ajándék: A sátoros cigány. Humorisztikus néprajz. Ára előfizetőinknek 70 kr. Kapható lapunk kiadóhivatalánál.**

G y ű j t é s

a kath. tanítók orsz. árvaháza s aggjainak menedékházára:

Veninger Ernő győri t. képzédei igazg. 41. számú gyűjtőívén:

Dr. Bertha János, kanonok 5 frt; Jordán Tamás, kanonok 5 frt; Mohl Antal, kanonok 5 frt; Mayrhofer József, kanonok 5 frt; Steiner Márton, kanonok 3 frt; Szely Lajos, kanonok 3 frt; Beidl Alajos, kanonok 5 frt; Dr. Sinkó István, püsp. litkár 5 frt; Németh József, káplány 1 frt; Tóth István, kanonok 5 frt; Dr. Balits Antal, theol. tanár 5 frt; Michl Ferencz, földbirtokos 1 frt; Nogáll Károly, vál. püspök 5 frt; Simon Ferencz, fűszerkereskedő 1 frt; Karvasy Kálmán, magánzó 5 frt; Kapuy Elek, sekrestye-igazgató 1 frt; Schlichter Lajos, építész 1 frt; Veninger Ernő, képzédei igazgató 3 frt; Dr. Giesswein Sándor sz. széki jegyző 1 frt; Dr. Karácson Imre kép. tanár 1 frt; Dr. Angyal Armand, városi főkapitány 1 frt; Dr. Mersich János, kép. tanár 1 frt; Jilg Ede, tanító 1 frt; Molnár István, tanító 1 frt; Wohlmuth Ferencz, spiritualis 1 frt; Pakrócz Nándor, kefekötő 1 frt; Nyögér Lajos, tanító 1 frt; Gáspár Imre, tanító 1 frt; Bannóczy János, tanító 1 frt; Egyed János, püspöki ceremonarius 50 kr., Köppl K. tanár 50 kr. — Összesen 76 frt.

Eddigi gyűjtés	1257 frt 88 kr
	és 6 drb ++
Összesen	1333 frt 88 kr.
	és 6 drb ++

Közli: *Zelliger Vilmos*, biz. pénztáros.

VEGYESEK.

☞ *Lapunk mai száma ez évben utolsó lévén, e helyen is felszólítjuk t. előfizetőinket, barátainkat, hogy lapunkat a jövő évben is pártolni kegyeskedjenek,*

és előfizetéseiket vagy megrendeléseiket *minél előbb* beküldeni ne terheltesse, hogy a lap szétküldésében akadály ne álljon be. E célra ajánljuk a mult számhoz mellékelt lev. lapokat és utalványokat; az utóbbiak segítségével a *hátralékok* szives beküldéseért is esedezünk, hogy — egyedül az előfizetésekből tartván fenn lapunkat — nyomdai kötelezettségeinknek pontosan megfelelhessünk.

Több oldalról jött felszólításra kijelentjük, hogy a *szegényebb javadalmazásu tanító uraknak évi 3 frt*, a még szegényebbeknek 2 frt 50 krért is szivesen adjuk lapunkat. Ezen kijelentésünk azonban nem törli el azon régebbi kedvezményeket, melyeket egyes előfizetőink már több év óta élveznek.

A név, állás, lakóhely, utolsó pósta és megye világos kiírását tisztelettel kérjük!

A „Népnevelő”

kiadóhivatala, Budapest, VI. Érsek-u. 2 sz.

Száz szerkesztő együtt. Az »Ország-Világ« karácsonyi számáról körülbelül elmondhatjuk, hogy az egész Magyarország részt vett a szerkesztésben. De meg is látszik rajta. Az egyébiránt is diszes kiállítású és tartalmas lapnak ez az ünnepi száma joggal kíván magának előkelő helyet az e nemű termékek között. Több mint száz fővárosi és vidéki lapszerkesztő arczképét találjuk benne s majdnem ugyanannyit a különféle lapok homlokzatainak facsimile-jéből. A mi azonban kiválóan érdekessé teszi ezt a számot, az a mindenféle irányú lapok szerkesztőinek cikk-gyűjteménye. Mindegyiktől van egy-egy rövidke vers, életelv, fejtegetés vagy más apróság. A paedagogiai lapokat a »Népnevelő« képviseli, lapunk szerkesztőjének jól talált arczképével és következő cikkekével: »A *katholikus tanítók árvaháza* Hugó Viktor, a francziák nagy költője, egyik szép versében írja, hogy nem kíván oly házat látni, melynek nincs gyermeke.« S igaza is volt, hiszen a gyermek a család költészet, mely annak fényét és varázsát adja meg. Ami a virág a fán, az ének a madár ajkain, a szeretet az emberi szívben, az a gyermek a családi házban. Az arca ragyogó, mint az angyaloké, beszéde mint csengő költemény, szeme mint az égbe szálló imádság; van rajta valami — mint Dupanloup püspök mondja — »mit frisen hozott magával a mennyországból.« Fájdalom, mégis megtörténik sokszor, hogy az arcz is elhervad csakhamar, szépsége eltűnik, szemének sugára megtörik, lány arczát a bánat könnyei mossák, mielőtt az örömet megízlelné. Vannak sokan, kik nem ismerve a szülői szeretet fényét és melegét, mint a korán letört virág, sinylődnek elhagyatva az édes gyermekkoron át, osztályrészük nyomor, kísérőjük fájdalom, sorsuk a szenvedés: a szegény elhagyatott árvák. Állam és társadalom, egyház és jótékonyosság sietnek segítségükre de ez még mind kevés. Hetven árvaházunk van, ezekben majdnem háromezer árva, mindegyiknek évi ellátása csak 216 frtba került.

Mily csekély összeg, s mégis milyen sok, ha azok nagy számára gondolunk, kiket be nem fogadhatnak ez intézetek falai közé! Azok sirnak és szenvednek tovább. A majdnem 24 ezernyi néptanító árvái részére is csak két-három ilyen árvaház létezik, pedig de mennyire lenne szükség! Azért indítottam én mozgalmat a kath. tanítók árvaháza érdekében, azért hívtam fel arra a jóakaratu emberek figyelmét. A kinek sok van, adjon többet, akinek kevés van, nyújtson kevesebbet. Lehet, hogy csak egy könnyet fog felszárítani, de a ki egy könnyet letörült, már nem hiába élt. *Komlóssy Ferencz.* — Hogy miért épen a kath. árvaházat választotta tárgyul lapunk szerkesztője, azt olvasóink bizonyára kitalálják: hogy t. i. ahol csak lehet s így ez uton is érdeklődést keltsen a kath. tanítók sorsa iránt.

A pénzügyminiszternek a tanítókat érdeklő elvi jelentőségű határozatai. — 4. Közoktatási célokra szánt, kir. kisebb haszonélvezetekből eredő jövedelem adóköteles. — 12. Tanítói nyugdíj-alapba fizetendő jutalékok tárgyában hozott határozatok utolsó fokú felülbírlására: a m. kir. pénzügyi közig. bíróság nem illetékes. — 15. Tanítók fizetésére rendelt alapítványok ingó vagyona, illeték-egyenértékmentes — 18. Lelkészek, tanítók, azok özvegyei és árvái gyámolítására rendelt, egyházi hatóságok felügyelete alatt álló nyugdíjalapok kamatjövödelme adómentes.

Az a bor cz. tárczaközleményünkre, mely épen azért, mert tárcza volt, senkit sem sérthetett, a következő sorokat vettük, amelyeket az illető tárcza írójának nyilatkozatával egyetemben közlünk: Mélyen tisztelt szerkesztőség! Ismervén a »Népnevelő« azon nemes tendenciáját, hogy a hol lehet a tanítói kar tekintélyét emelje és óvja, felkérem, kegyeskedjék a hontmegyei tanítóság reputációjára érdekében az alább irt soraimnak becses lapja legközelebbi számában helyt adni Mély tisztelettel az alulírott. *Nyílt levél Szokoló István* úrhoz. Kartárs úr e becses lapok 45. számának tárczazikkében oly komprommitáló dolgokat mond el egy kartársunkról, melynek határozatlan formája a nagy közönség szemében az összes hontmegyei tanítóságot képes pellengérré állítani. Mint a környékbeli tanítók legöregebbje tisztelettel felszólítom kartárs urat, miszerint vagy nevezze meg az illető kartársat, aki »a helybeli (azaz ipolynyéki) árendásnál biz' nem a legjózanabb állapotban tartózkodott« s aki majd fog tudni magának a meghurczoltatásért elégtételt szerezni, vagy nyilatkoztassa ki, hogy az illető nem volt hontmegyei tanító. Nem mulaszthatom továbbá rosszalásomat kifejezni t. kartárs úr azon eljárásán, miszerint oly lapban, mely nemcsak a tanítói kézen fordul meg, saját renoméja emelése céljából határozottan valótlán dolgokat dob kartársai szemébe. *Ravasz József*, ipolynyéki kántortanító. — *Nyilatkozat.* Alulírott kötelességemnek tartom ezennel kijelenteni, miszerint e becses lap folyó évi 45. számában megjelent tárczámban fölhozott példák nem a hontmegyei tanítók életéből voltak merítve, hanem azok tisztán képzeletiek voltak, és így azon közlemény nem személyes támadás, hanem tulajdonképeni tárcza volt, melylyel sérteni senkit nem akartam. Ipoly-Balagon, 1890. deczemb. 19. *Szokoló István*, tanító és kántor s a »Népnevelő« munkatársa.

Szerkesztői telefon.

T. előfizetőinknek, barátainknak és kedves munkatársainknak boldog újévet kívánunk!

Alapítottott
1880.

HAJÓS EDE és TÁRSA.

Alapítottott
1880.

Papirkereskedés Budapest, Károly-körút 24.

Irkák.

100 drb 1 kros irkák	— 60
100 „ 1 „ finomabb papirból	— 70
100 „ 2 „ füzetek	1.50
100 „ 3 „ „	2.40
100 „ 5 „ „	3.80

Vizsga-lapok igen jó papirból, 100 drb 6 kr., iskolai rajz- és írószerek nagy választékban.

Írószerek.

1 doboz toll 144 drb	— 30 — 1.20
1 tuczat tollszár	— 6 — 50
1 font pecsétviasz jó minőségű	— 34
1 liter finom fekete tinta	— 50
1 üv. vörös, kék, zöld v. más szín. tinta	— 10 — 20
1 üveg vegy. tinta	— 30
1 csomag 1/2 kilós porzó fekete	— 6
Ítatószerek legjobb minőségűek. Téntapor. Ítatóhengerek és deszkák 25 krtól följebb.	
1 tuczat írón Hartmuth fehér fában	— 10
1 tuczat írón czedrusfából 18, 24, 36 és	— 55
1 „ „ Hartm. 8-szögl. ezüst nyom.	— 48
1 „ „ Hartm. legfinomabb 6-szögl.	— 70
1 „ „ Faber-fele minden számban 1.	— 1
Ké vörös és egyéb színű írónok tuczatonként 6 minőségben 48 krtól feljebb.	

Árjegyzék-kivonat.

500 iv szürke fogalmi papir közép 7/10 s. B.	1.30
500 „ „ „ „ vastag 7/10 s. D.	1.70
500 iv fehér finom irodai sima vagy bor- dás 5/10 g. s. b.	2.50
500 iv fehér irodai finom 3/10 g. s. c.	3.80
250 iv legfinomabb miniszterp. 1/10 s. e. f.	3.50

Borítékok.

1000 drb vékony okmány. 46 H. világos	2.50
1000 „ vastag kékes 46 B. C.	3.—
1000 „ igen erős sárgás barna okmány- boríték 46 A. P.	3.50
1000 iv finom hiv. nagyalaku levélp. sima	8.—
1000 drb 4-r. boríték vastag kékes 44 B. C.	2.40
1000 drb 4-r. finom fehér boríték 218 sz.	4.50
1000 drb 4-r. igen finom vastag 418 sz.	6.60

Levélpapírok.

1000 drb rendes 8-r. levélpapír, vonal- zott, koczkás vagy sima	3.— — 6.—
1000 drb 8-r. levélborit. fentihez	2.50 — 5.—
1 doboz finom levélp. borítékkal 50—50	— 40
1 „ finomabb	50—50 — 50
1 „ legfinomabb Marg. Mill 50—50	1.20
1 „ legfin. nagyobb forma 50—50	1.20

Kő- és könyvnyomdai munkák, u. m. bélyegzők csinosan és jutányosan készíttetnek.

Kívánatra minták bérmentve küldetnek.

UJÉVI AJÁNDÉKOK.

Ifj. NAGEL OTTO könyvkereskedésében

Budapesten, muzeum-körút a Nemzeti színház bérházában

megjelent és kapható:

Képeskönyvek 2—3 éves gyermekeknek.

Képes versek a kicsiké számára. Elpusztíthatlan színes képekkel. Ára 1 frt 60 kr. — **Kicsinyek világa.** Nagy, elpusztíthatlan képeskönyv színes képekkel a szemléleti oktatásra. Ára 2 frt 60 kr. — **Verses állatképek.** Magyar remekírók műveiből az ifjúságnak átalakítva, összegyűjtötte Kalocsa R. Színes képek. Ára 80 kr.

4—6 éves gyermekeknek. Képes abc és Verses könyv, írta Lajos bácsi. Képes versek, színes képekkel. Ára 1 frt Képek a szemléleti oktatásra, a kicsinyek világa, írta Lajos bácsi Színes képekkel. Ára 2 frt. — **Gyermekek öröme,** képes könyv sok verssel és színes képekkel. Írta Szabó Antal. Ára 1 frt 20 kr. — **Gyermekek mulatsága,** képes könyv, csinos színes képekkel és olvasmányokkal. Írta Szabó Antal. Ára 1 frt 20 kr. — **Gyermek-kerti csokor.** Dalok, szavalmányok és társasjátékok kis gyermekek számára. Ára kemény kötésben 70 kr. — **Kedvencz könyvem,** mesék és versecskék kis gyermekek számára, írta Faylné Hentaller Mariska. Szép színezett képekkel és fametszetekkel. Ára elegáns kiállításban 1 frt 60 kr. — **Erdőssy.** Gyermekmesék színes képekkel. Csinos kötés. 60 kr.

7—10 éves gyermekeknek. Tündérmesék, elmeséli Tóni bácsi Kedvelt tündérmesék válogatott

gyűjteménye. Nagy színes képekkel. Ára 1 frt 20 kr.

— **Kalocsa. Igaz történetek és mesék.** Az ifjúság számára a legjelesebb kútfők után írta tanító néni. 18 színes képpel és számos fametszettel. Ára csinos kötésben 1 frt 50 kr. — **Tündérkert,** legszebb, legújabb tündérmesék és elbeszélések gyűjteménye összeállította Kalocsa Róza, sok fametszvény és 18 színes képpel Ára csinos kötésben 1 frt 40 kr. Aranyozott díszkötésben 3 frt 20 kr.

11—14 éves gyermekeknek. Patrick szigetje.

Egy vén matróz élményei, írta Baróti. (Gaál Mózes.) Színes képekkel. Ára csinos kötésben 1 frt 80 kr. — **Köszöntők és üdvözetek.** Írta Vargyas Endre. Ára kötve 1 frt, csinos díszes kötésben 1 frt 20 kr. **A meghallgatott ima. (Ujdonság.)** Elbeszélés, írta Ambrozovics-Meszényi Ilona Ára csinos kötésben 1 frt 80 kr. — **Amerika fölfedezése.** Az ifjúság számára írta Markó Ferencz (Ujdonság.) Csinos képekkel, kötve. Ára 2 frt.

Felnőtteknek. Magyar általános levelező és házi titkár. Gyakorlati útmutatás a közéletben előforduló családi és más levelek, kereskedelmi és üzleti fogalmazványok és folyamodványok helyes szerkesztésére, számos példával felvilágosítva, szerkesztette Knorr Alajos. Ára díszes vászonkötésben 5 frt 20 kr., olcsóbb kötésben 3 frt 60 kr.